

บรรจุภัณฑ์ Go Green

"เศรษฐกิจสีเขียว" หรือ "Green Economy" กำลังเป็นกระแสสังคมที่ทั่วโลกให้ความสำคัญ จะเห็นได้จากความใส่ใจของประชาชนและวิถีการดำเนินชีวิตแบบ Eco Living หรือการใช้ชีวิตอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมกลายเป็น Mega Trend ที่เข้ามามีบทบาทในสังคม จนทำให้บริบทของการแข่งขันทางธุรกิจเปลี่ยนแปลงไป สินค้าและบริการของยุคเศรษฐกิจสีเขียวจึงเป็นต้องแข่งขันกันด้วยคุณภาพ ราคา คุณสมบัตินวัตกรรม รูปแบบที่ใส่ใจกับสังคม ที่ใส่ใจกับสมัย ตลอดจนความโดดเด่นของ บรรจุภัณฑ์ (Packaging) ซึ่งเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่จะทำให้อุตสาหกรรมหรือสินค้าได้รับยอมรับ และกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมการซื้อมากขึ้น

ปัจจุบันรูปแบบของบรรจุภัณฑ์กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด บรรจุภัณฑ์ต่างๆ ได้รับความนิยมมากขึ้นจนลดปริมาณขยะให้น้อยลง แต่สามารถใช้ประโยชน์ได้หลากหลายขั้น หรือแม้กระทั่งสามารถใช้ซ้ำได้

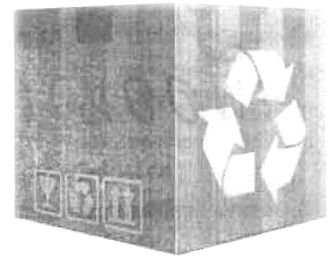
การออกแบบบรรจุภัณฑ์ในยุคที่ใครๆ ต่างก็ Go Green นั้น สามารถแบ่งได้เป็น 4 แนวทางหลัก ได้แก่

1. การใช้วัตถุดิบที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้ (Recycle) เช่น แก้ว เพราะสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้เกือบ 100% ทั้งยังไม่เป็นอันตรายต่อร่างกาย ซึ่งแก้วนั้นเป็นวัสดุที่กลับมาได้รับความนิยมอีกครั้ง โดยเฉพาะกลุ่มผู้บริโภคในประเทศแถบยุโรป ซึ่งตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และกลุ่มผู้บริโภคที่นิยมบริโภคอาหารออร์แกนิก ก็หันมานิยมใช้ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากแก้วเพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน

2. การใช้พลาสติก PET (Polyethylene Terephthalate หรือขวดเพ็ท) ซึ่งส่วนใหญ่นิยมใช้บรรจุเครื่องดื่ม เนื่องจากมีข้อดีหลายประการ ได้แก่ ราคาถูก ยืดหยุ่น และน้ำหนักเบา แต่กระบวนการผลิตไม่มีมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและย่อยสลายได้ยาก ประเทศในกลุ่มยุโรปจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของ EU ว่าด้วยการจำกัดของเสียจากบรรจุภัณฑ์ (Packaging Waste Directive) ทำให้แต่ละประเทศสมาชิกต้องนำพลาสติก PET มารีไซเคิล (เรียกสั้นๆ ว่า R-PET) ให้ได้ขั้นต่ำร้อยละ 22.5 ซึ่งหลายประเทศก็สามารถปฏิบัติตามได้และยังสามารถเพิ่มสัดส่วนพลาสติก PET จากการรีไซเคิลได้มากขึ้นเรื่อยๆ ด้วย นั่นหมายถึงปริมาณความต้องการพลาสติกที่ผลิตใหม่ย่อมมีสัดส่วนน้อยลง ทั้งนี้ เมื่อพลาสติก PET ผ่านการรีไซเคิลแล้วจะไม่สามารถนำมาใช้บรรจุอาหารหรือเครื่องดื่มได้อีก ปัจจุบันขวดแก้วกำลังได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นจากประเทศในกลุ่มยุโรป ผู้ผลิตสินค้าบางประเภท เช่น น้ำผลไม้ หรือนม หลายยี่ห้อต้องเพิ่มรูปแบบการบรรจุใส่ขวดแก้ว เพื่อตอบสนองต่อผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญต่อสุขภาพที่กำลังเพิ่มจำนวนมากขึ้น

3. การเปลี่ยนมาใช้พลาสติกชีวภาพ (Bio-Plastic) มากขึ้น ซึ่งเป็นพลาสติกที่ผลิตจากพืช เช่น อ้อย หรือข้าวโพด เป็นต้น พลาสติกชนิดนี้ผลิตจากมนุษย์ (Renewable Plastics) และมีความยั่งยืนมากกว่า ต่างจากพลาสติกที่มาจากกระบวนการปิโตรเคมีที่ใช้แล้วหมดไป และยังช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกด้วย นอกจากนี้ พลาสติกชีวภาพส่วนใหญ่จะเป็นพลาสติกที่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ (Biodegradable) และไม่ก่อให้เกิดสารพิษตกค้างในระบบนิเวศ

4. การใช้เทคโนโลยีที่ช่วยลดการใช้วัตถุดิบ การเลือกใช้บรรจุภัณฑ์บางลงเป็นหนึ่งในทางเลือกปริมาณการใช้พลาสติก และทำให้ประหยัดต้นทุนของผู้ผลิตน้ำดื่มได้ด้วย ดังนั้น ถึงแม้จำนวนขายขวดน้ำจะเพิ่มขึ้น แต่ปริมาณการใช้พลาสติกจะเพิ่มขึ้นน้อยกว่า

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการใช้บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมจะยังไม่เป็นที่แพร่หลายมากนักในประเทศไทย เพราะมีราคาค่อนข้างสูง แต่คาดว่าแนวโน้มการใช้จะค่อยๆ เพิ่มขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ต้องส่งออกไปจำหน่ายในประเทศพัฒนาแล้ว ดังนั้น โรงงานผู้ผลิตจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบสิ่งแวดล้อมที่มีความเป็นสากลมากขึ้น แม้ว่าแหล่งผลิตจะอยู่ในประเทศตลาดเกิดใหม่ ซึ่งไม่ได้มีกฎข้อบังคับที่เข้มงวด เช่น Walmart บริษัทค้าปลีกยักษ์ใหญ่ที่มีร้านค้าแนะนำสำหรับการใช้บรรจุภัณฑ์ (Packaging Scorecard) สำหรับการคัดเลือกผู้ผลิตสินค้า (Supplier) ซึ่งได้เข้ามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 โดยการให้คะแนนจะพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ เช่น การก่อให้เกิดก๊าซเรือนกระจก วัสดุ รูปแบบของบรรจุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ การใช้พลังงานในการผลิต การขนส่ง และความสามารถในการนำกลับมาใช้ใหม่ เป็นต้น เมื่อบริษัทขยายผลิตภัณฑ์ใหม่แล้วคิดเช่นนี้ย่อมส่งผลให้ผู้ผลิตสินค้าต้องปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ตามไปด้วยเช่นกัน

ปัจจุบันแม้ว่าแนวโน้มการเติบโตของเศรษฐกิจสีเขียวจะยังไม่เติบโตอย่างเห็นได้ชัดในประเทศตลาดเกิดใหม่ รวมทั้งประเทศไทยและกลุ่มอาเซียน แต่ในที่สุดแล้ว กระแสเศรษฐกิจสีเขียวจะเป็นเสมือนขุมทรัพย์ในป่าใหญ่ที่ไม่อาจมองข้าม ดังนั้น เรื่องของการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จึงเป็นทิศทางที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ผู้ผลิตต้องปรับตัวให้ทัน พร้อมทั้งจะ Go Green ตั้งแต่วันนี้ ไม่ต้องรอให้ถึงพรุ่งนี้... เพราะอาจจะสายเกินไป 🍀

อ้างอิง : ฐานเศรษฐกิจออนไลน์

